

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **J. N.**

oskarżonej o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 5 czerwca 2025 r.,

skargi obrońcy oskarżonej

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 8 listopada 2024 r., sygn. akt V Ka 941/24,

częściowo uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Kutnie

z dnia 30 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 609/22

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżoną J. N.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kutnie wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 609/22 uniewinnił J. N. i drugiego z oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów z art. 286 § 1 k.k. (pkt 1), kosztami procesu w tym zakresie obciążając Skarb Państwa (pkt 3), a także warunkowo umorzył postępowanie wobec ww. co do czynów wyczerpujących znamiona przestępstwa z art. 301 § 3 k.k. na okres próby wynoszący 2 lata (pkt 2), rozstrzygając w tej części o kosztach procesu (pkt 4).

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone zarówno przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, którzy w wywiedzionych apelacjach w całości na niekorzyść oskarżonych podnieśli zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych, jak i obrońcę oskarżonej J. N., który w środku odwoławczym pod adresem sądu *meriti* sformułował zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego (art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k., art. 447 § 4 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k., oraz art. 14 k.p.k. i art. 332 § 1 pkt 2 k.p.k.) i materialnego (art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 10 k.k., art. 301 § 3 k.k. oraz art. 11 ust. 1 Prawa upadłościowego), a także błędów w ustaleniach faktycznych.

Po rozpoznaniu powyższych środków odwoławczych, Sąd Okręgowy w Łodzi, wyrokiem z dnia 8 listopada 2024 r., sygn. akt V Ka 941/24, uchylił zaskarżone orzeczenie w punktach 1 i 3, a sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Rejonowemu w Kutnie do ponownego rozpoznania (pkt 1), a także zmienił wyrok sądu pierwszej instancji w punkcie 2 w ten sposób, że uznał oskarżonych za winnych zarzucanych im czynów wyczerpujących znamiona przestępstw z art. 301 § 3 k.k. orzekając w tym zakresie karę grzywny (pkt 2), uchylając jednocześnie rozstrzygnięcie z punktu 4 (pkt 3) i orzekając o kosztach procesu w zakresie czynów (pkt 4).

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonej J. N., zaskarżając go w punkcie 1 w odniesieniu do tejże oskarżonej w całości i zarzucając mu *„rażące naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (dalej: EKPCz), Dz.U.1993.61.284 z dnia 1993.07.10 w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej: KPP), 2007/C 303/01 (Dz.U.UE C z dnia 14 grudnia 2007 r., w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez procedowanie i orzekanie przez Sąd Odwoławczy, w składzie w którym zasiadali sędzia X. Y. i sędzia X.Y.1. nominowani na stanowiska sędziów Sądu Okręgowego w Łodzi przez Prezydenta RP na mocy uchwał Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018 poz. 3), a*

która to Rada nie jest organem, o którym mowa w art. 186 i 187 Konstytucji RP, podczas, gdy:

- 1. zgodnie z wymogami EKPCz, każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą (...),*
- 2. zgodnie z treścią art. 47 KPP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy,*
- 3. zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd,*

co prowadzi do wniosku, że zaskarżony wyrok Sądu Odwoławczego został wydany przez Sąd nienależycie obsadzony, a zatem jest dotknięty wadą, o której mowa w art. 439 §1 pkt 2 k.p.k., przy czym w niniejszym przypadku nie jest konieczne wykazanie w kasacji istotnego wpływu tego uchybienia na treść wyroku”.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie 1 i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, a także zarządzenie zwrotu uiszczonej opłaty od skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga na wyrok sądu odwoławczego nie jest zasadna, co w konsekwencji skutkowało jej oddaleniem na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego sporny pozostaje charakter uchybienia awizowanego przez obrońcę oskarżonej. W tym zakresie ukształtowały się odmienne linie orzecznicze. Według pierwszej z nich, zasiadanie w składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego sądu powszechnego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), winno być rozpatrywane jako nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Takie rozumienie wskazanej bezwzględnej przyczyny odwoławczej zostało zapoczątkowane uchwałą składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia

23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I 4110 1/20, OSNKW nr 2/2020, poz. 7), a następnie po utracie waloru normatywnego wskutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20 (OTK-A 2020, nr 61), kontynuowane w kolejnych judykatach (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 18 listopada 2020 r., IV KK 290/20; postanowienie z dnia 17 marca 2021 r., I KK 28/21; postanowienie z dnia 18 listopada 2021 r., V KK 475/21; postanowienie z dnia 6 kwietnia 2022 r., V KK 491/21; uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., V KK 54/22; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., III KK 115/22; wyrok SN z dnia 26 lipca 2022 r., III KK 404/21; postanowienie SN z dnia 31 sierpnia 2022 r., II KK 85/22; wyrok SN z dnia 25 maja 2023 r., II KK 261/21; postanowienie SN z dnia 22 maja 2024 r., V KO 14/24). Z kolei według drugiej linii orzeczniczej, tego rodzaju uchybienie może być rozważane jedynie w kategoriach innego rażącego naruszenia prawa (*vide* m.in. postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2021 r., II KZ 46/21; postanowienie SN z dnia 12 lipca 2022 r., III KK 222/22; postanowienie SN z dnia 3 listopada 2022 r., V KK 660/21; postanowienie SN z dnia 30 listopada 2022 r., II KK 468/21; postanowienie SN z dnia 28 grudnia 2022 r., IV KK 477/22; postanowienie SN z dnia 28 grudnia 2022 r., III KS 73/22; zarządzenie SN z dnia 8 lutego 2023 r., II KO 119/22; postanowienie SN z dnia 13 lutego 2024 r., IV KK 576/23; postanowienie SN z dnia 11 czerwca 2024 r., IV KK 149/24; postanowienie SN z dnia 20 sierpnia 2024 r., IV KK 317/24). Niezależnie jednak od przyjętej optyki nie budzi wątpliwości, że sam fakt zasiadania w sądzie powszechnym sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa po zmianach z 2017 r. nie skutkuje automatycznie koniecznością uchylenia takiego wyroku. Nawet bowiem zwolennicy wiązania tego rodzaju uchybienia z nienależytą obsadą sądu przyznają, że przesłanka ta nie ma charakteru *stricte* bezwzględnego (*vide* uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Konieczne jest bowiem wykazanie *in concreto*, że sędzia nie gwarantuje chociażby minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości, na co wskazują wszystkie wymienione orzeczenia Sądu Najwyższego, w tym przywołana uchwała składu połączonych izb, która została uznana za niezgodną z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Tymczasem skarżący sygnalizując zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. nie wskazał na jakąkolwiek okoliczność chociażby uprawdopodobniającą brak bezstronności sędziów orzekających w sądzie drugiej instancji, którzy mieli zostać powołani na stanowiska sędziowskie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa po zmianach z 2017 r. Za takowe z całą pewnością nie może być uznany fakt, iż sędzia sprawował funkcję wiceprezesa sądu, czy też był delegowany do sądu wyższego rzędu zwłaszcza, że jak sam przyznał obrońca była to delegacja w trybie art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustoju sądów powszechnych, a zatem dokonana przez prezesa sądu, a nie Ministra Sprawiedliwości. To samo dotyczy przystąpienia do konkursu *„na kilka miesięcy przed wyborami parlamentarnymi zarządzonymi na dzień 15 października 2023 r.”*. Powyższa postawa jest wręcz przejawem niezależności i odwagi sędziego, który ubiega się o awans nie zważając na kalkulacje polityczne, przecząc tym samym twierdzeniom obrońcy oskarżonej o uzależnieniu sędziego X.Y.1 od władzy wykonawczej. Nie sposób także uznać, że przyjęcie nominacji w demokratycznym państwie skutkuje pozbawieniem sędziego przymiotu bezstronności i niezawisłości. Tak daleko idących wniosków nie wyciągano nawet w stosunku do tych sędziów, którzy przyjmowali nominacje przed 2018 r. i to mimo wielokrotnego zakwestionowania w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego ówczesznie obowiązującej procedury przed Krajową Radą Sądownictwa (zob. m.in. wyrok TK z dnia 29 listopada 2007 r., SK 43/06; wyrok TK z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06; wyrok TK z dnia 19 listopada 2009 r., K 62/07; wyrok TK z dnia 20 czerwca 2017 r., K 5/17). Tymczasem godzi się przypomnieć, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie K 12/18, aktualnie obowiązujący przepis art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2019 r. poz. 84) dotyczący wyboru sędziowskiej części Krajowej Rady Sądownictwa przez Sejm został uznany za zgodny z Konstytucją RP. Pozostałe przepisy korzystają zaś z domniemania konstytucyjności (zob. postanowienie SN z dnia 19 sierpnia 2024 r., III CB 65/24 i przywołane tam judykaty). Również w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji

RP w tym zakresie, samodzielnie nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę (zob. wyrok TSUE z dnia 29 marca 2022 r., C-132/20, w sprawie BN i in. przeciwko Getin Noble Bank S.A.).

Ponadto nie sposób nie zauważyć, że obrona na wcześniejszym etapie postępowania nie kwestionowała składu sądu *ad quem*, w szczególności nie składała wniosku o wyłączenie któregośkolwiek z sędziów, co nie może pozostać bez wpływu na ocenę zarzutu podniesionego w skardze. Tym bardziej, że w postępowaniu odwoławczym istniała również możliwość złożenia wniosku w trybie art. 42a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych o zbadanie niezawisłości i bezstronności sędziów wyznaczonych do rozpoznania sprawy w drugiej instancji. Powyższe okoliczności przekonują, że do czasu zakończenia postępowania odwoławczego obrona akceptowała wyznaczony do rozpoznania sprawy skład sądu *ad quem*, a obecnie podnoszony w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzut został skonstruowany wyłącznie na potrzeby postępowania skargowego i jest wynikiem niezadowolenia z rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie SN z dnia 5 lipca 2022 r., II KK 72/22).

Z tych względów, wobec niestwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia. O kosztach sądowych postępowania skargowego rozstrzygnięto na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. oraz art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 4 *a contrario* k.p.k.

[PŁ]

[a.ł]